

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Języka Polskiego
z Elementami Historii
dla uczniów szkół podstawowych
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2011/2012

KOD UCZNIWA

--	--	--

Etap wojewódzki

Data: 20.02.2012

Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia:

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 10 stron i 23 zadania.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz właściwą odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” bezpośrednio na arkuszu.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem (X) i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsca opatrzonego napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **60**

Liczba punktów umożliwiająca uzyskanie tytułu laureata: **51**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	Suma
Liczba punktów możliwych do zdobycia	2	3	4	1	2	6	2	1	1	1	1	6	3	3	1	9	1	1	1	1	1	2	7	60
Liczba punktów uzyskana przez uczestnika konkursu																								

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący –
2. Wiceprzewodniczący –
3. Wiceprzewodniczący –
4. Wiceprzewodniczący –
5. Członek –
6. Członek –

7. Członek –
8. Członek –
9. Członek –
10. Członek –
11. Członek –
12. Członek –

Zadanie 1. (0 – 2 p.)

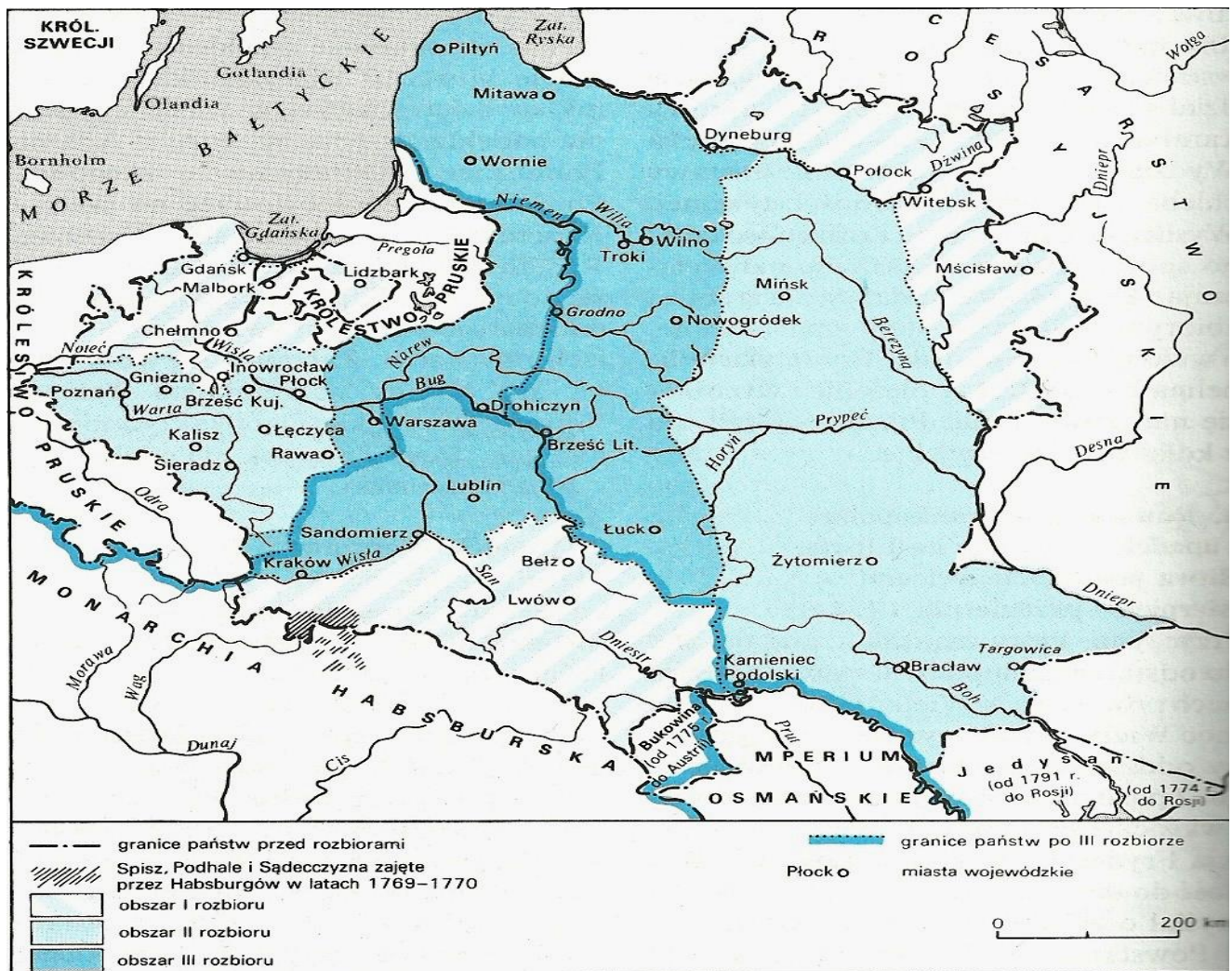
Umieść w tabeli wymienione poniżej wydarzenia, wpisując właściwą literę w odpowiednie miejsce.

XIV wiek	XV wiek	XVI wiek	XVII wiek	XVIII wiek	XIX wiek	XX wiek	XXI wiek

A. koniec I wojny światowej B. pierwsza wolna elekcja C. potop szwedzki D. ogłoszenie Konstytucji 3 maja E. wybuch powstania listopadowego F. utworzenie Akademii Krakowskiej

Zadanie 2. (0 – 3 p.)

Na podstawie mapy udziel właściwej odpowiedzi, wpisując w tabeli odpowiednio literę P (prawda) lub F (fałsz).

Rozbiory Polski w latach 1772, 1793, 1795

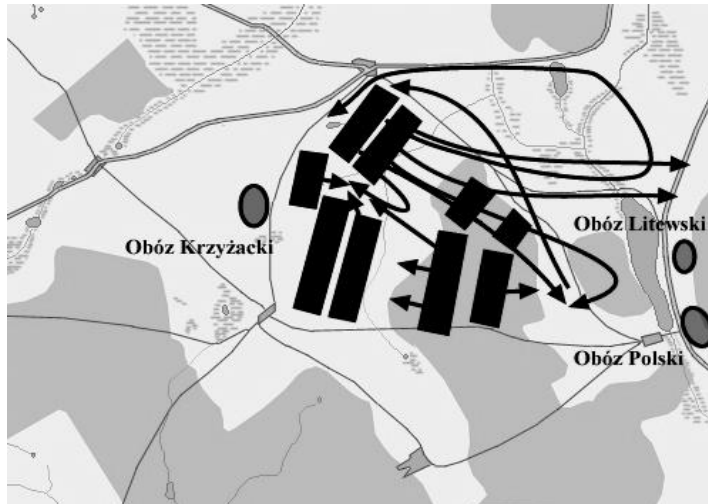
T. Cegielski, K. Zielińska, *Historia. Dzieje nowożytne*. Warszawa 1991.

	Rozbiory Polski	Prawda / Fałsz
A.	Kraków został włączony do Austrii w wyniku II rozbioru Polski.	
B.	Wilno włączono do Rosji w wyniku III rozbioru Polski.	
C.	Warszawa stała się częścią państwa pruskiego po I rozbiorze Polski.	

Zadanie 3. (0 – 4 p.)

Podaj informacje dotyczące jednej z najsłynniejszych bitew średniowiecza, której plan zamieszczono poniżej.

- A. Miejscowość, pod którą stoczono bitwę –
- B. Rok, w którym miała miejsce bitwa –
- C. Główni dowódcy wojsk obu stron konfliktu – oraz

Zadanie 4. (0 – 1 p.)

Jakie wydarzenie z 1901 roku przedstawia fragment wiersza Marii Konopnickiej *O Wrześni*?

Tam od Gniezna i od Warty.

Biją głosy w świat otwarty.

Biją głosy, ziemia jęczy:

– Prusak dzieci polskie męczy!

Zadanie 5. (0 – 2 p.)

Podpisz fotografie czołowych polskich polityków pierwszych dziesięcioleci XX wieku, podając ich imiona i nazwiska.

A.

B.

Zadanie 6. (0 – 6 p.)**Uzupełnij tekst.**

Rozkaz do ataku na Polskę wydał przywódca III Rzeszy (imię i nazwisko).
 Wczesnym rankiem dnia (dzień i miesiąc) 1939 roku wojska niemieckie
 uderzyły na nasz kraj. Żołnierze składnicy tranzytowej na półwyspie
 (nazwa półwyspu) nieopodal miasta Gdańska przez siedem dni bohatersko odpierali ataki z morza,
 powietrza i lądu, dając rodakom przykład do naśladowania. Sojusznicy Polski – Wielka Brytania
 i (nazwa państwa) nie wywiązali się ze swoich obietnic i nie podjęli walki
 zbrojnej z Niemcami.
 Dnia (dzień i miesiąc) 1939 na wschodnie ziemie polskie wkroczyły wojska
 (nazwa państwa).

Zadanie 7. (0 – 2 p.)

Nazwy zamieszczone w ramce podziel na dwie grupy, biorąc pod uwagę losy Polaków w czasie II wojny światowej. Wyjaśnij, jakie kryterium podziału zastosowałeś(aś).

Brzezinka, Monte Cassino, Oświęcim, Katyń, Tobruk, Narvik

Grupa I -

Grupa II -

Kryterium podziału -

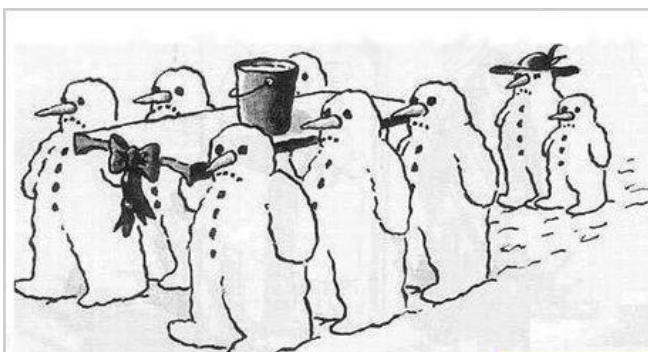
Tekst do zadań od 8. do 11.

*Wreszcie sypnęło –
 milusińscy wyciągnęli sanki
 małe niezgrabne narty
 dziś nie ślizgają się jak kiedyś
 na butach albo pupach
 to nie te czasy!*

*przed moim oknem urósł bałwan
 dzieło sąsiedzkich dzieciaków*

*przez kilka dni
 królował jak stróż przy kamienicy
 wkrótce
 zaczął się skłaniać
 wreszcie
 runął jak omdlały
 i pocałował ziemię
 przez swoje okno widziałam
 agonię bałwana
 w czasach mojego dzieciństwa
 mógł stać tygodniami
 teraz bałwany szybciej umierają.*

Na podstawie wiersza Jadwigi Zgliszewskiej: *Śmierć bałwana.*

Rysunek do zadania 10.

<http://patrz.pl/zdjecia/pogrzeb-balwana>

Zadanie 13. (0 – 3 p.)

Odpowiedz na pytania dotyczące budowy zdania *Stanie bałwan na podwórzu sąsiada*.

- A. W formie jakiego czasu został użyty czasownik?
- B. Który wyraz pełni funkcję przydawki?
- C. W formie którego przypadku gramatycznego użyto rzeczownika *sąsiada*?

Zadanie 14. (0 – 3 p.)

Liczebniki podane w nawiasach wpisz w formie słownej.

(5) dzieci podczas zimowiska lepiło bałwana. (3)z nich wychowawca polecił lepienie kul, a z (2) udał się na poszukiwanie materiałów potrzebnych do wykończenia dzieła.

Zadanie 15. (0 – 1 p.)

Zaimki zapisano w szeregu :

- A. jedna, z, nos
 B. na, druga, już
 C. i, teraz, ma
 D. kto, się, mu

Zadania od 16. do 23. do lektury: Frances Hodgson Burnett, *Tajemniczy ogród*.

Zadanie 16. (0 – 9 p.)

Uzupełnij krzyżówkę.

1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
9.									

1. Teren obsiany trawą.
2. Imię pana Cravena, wuja Mary Lenox.
3. Inaczej: mała owca.
4. Środek poetycki – określenie rzeczownika w tekście literackim.
5. Imię służącej, która zajmowała się Mary w Misselthwaite Manor.

6. Zarodki roślin, o kupienie których Mary poprosiła Dicka.
7. Kraj, w którym Mary urodziła się i mieszkała z rodzicami.
8. Słowo, którym Colin określał dobroczynną moc natury.
9. Kraj, w którym rozgrywa się akcja powieści.

Zadanie 17. (0 – 1 p.)

Najważniejszym zwierzęcym bohaterem *Tajemniczego ogrodu* jest

Zadanie 18. (0 – 1 p)

Podkreśl bohaterów powieści, którzy w toku akcji doznali przemiany pod wpływem magicznej mocy natury.

brat służącej, lekarz chorego chłopca, ogrodnik, osierocona dziewczynka,
służąca opiekująca się dziećmi, syn właściciela posiadłości, właściciel posiadłości

Zadanie 19. (0 – 1 p.)

Która z osób przyczyniła się do wyzdrowienia Colina?

- A. lekarz
- B. służąca
- C. gospodyni
- D. pielęgniarka

Zadanie 20. (0 – 1 p.)

Które wydarzenie stanowi punkt kulminacyjny akcji powieści?

- A. Spotkanie Colina z ojcem.
- B. Otwarcie tajemniczego ogrodu.
- C. Odnalezienie klucza do ogrodu.
- D. Zrobienie pierwszych kroków przez Colina.

Zadanie 21. (0 – 1 p.)

Napisz, jakie dostrzegasz podobieństwo w losie Mary i losie tajemniczego ogrodu.

.....

.....

.....

.....

.....

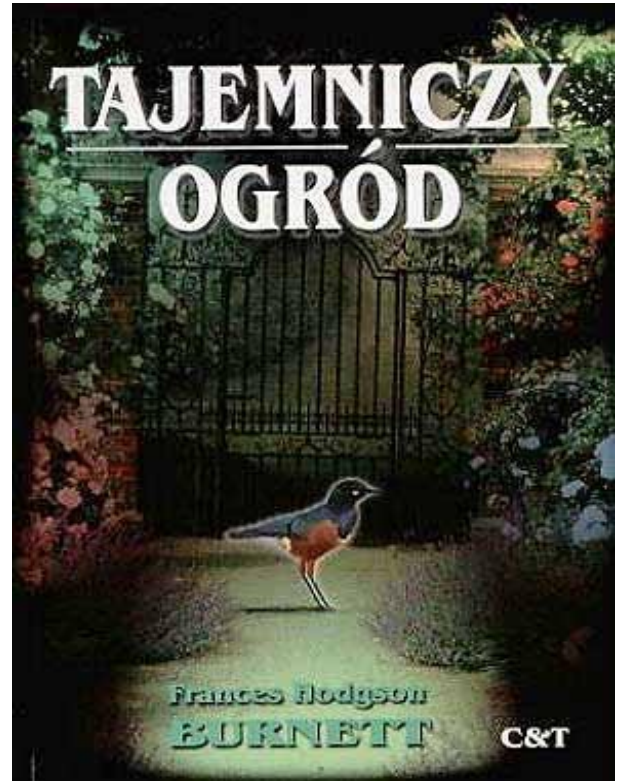
.....

.....

Ilustracje do zadań 22. i 23.

Nr I

Nr II

I Okładka książki wydawnictwa Zielona Sowa, <http://rodzinna.pl/tajemniczy-ogrod-p-878.html>

II Okładka książki wydawnictwa C&T, <http://i-ksiazka.pl/foto/pelne/1/1496.jpg>

Zadanie 22. (0 – 2 p.)

Porównaj ilustracje zamieszczone na okładkach książek (I i II), a następnie napisz, która, Twoim zdaniem, bardziej zachęca do poznania fabuły powieści. Uzasadnij swoją wypowiedź.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 23. (0 – 7 p.)

Opisz ilustrację nr I zamieszczoną na okładce powieści *Tajemniczy ogród*. Pamiętaj, że Twoja wypowiedź powinna zająć co najmniej 24 linijki.

.....

.....

.....

Klucz punktowania zadań

Klucz do zadań otwartych zawiera **propozycje** odpowiedzi. Należy uwzględnić **każdą prawidłową odpowiedź, nawet jeżeli nie została zamieszczona w poniższym kluczu.**

Numer zadania	Prawidłowa odpowiedź	Liczba punktów	Kryteria
1.	XIV w. – F., XVI w. –B, XVII w. –C., XVIII w. –D., XIX w. –E., XX w. –A.	0 – 2	Za wpisanie 6 poprawnych odpowiedzi – 2 punkty Za wpisanie przynajmniej 3 poprawnych odpowiedzi – 1 punkt.
2.	A. Fałsz. , B. Prawda. , C. Fałsz.	0 – 3	Za każdą prawidłową odpowiedź – 1 punkt.
3.	A. Grunwald B. 1410 r. C. Władysław Jagiełło, Ulrich von Jungingen [Jagiełło, Jungingen]	0 – 4	Za każdą prawidłową odpowiedź – 1 punkt.
4.	Strajk dzieci we Wrześni lub strajk we Wrześni	0 – 1	Za prawidłową odpowiedź – 1 punkt.
5.	A. Roman Dmowski B. Józef Piłsudski	0 – 2	Za podanie imienia i nazwiska osoby – po 1 punkcie.
6.	Adolf Hitler, 1 września, Westerplatte, Francja, 17 września, Związku Radzieckiego.	0 – 6	Za każdą poprawną odpowiedź – 1 punkt.
7.	Grupa I – Monte Cassino, Tobruk, Narvik. Grupa II – Oświęcim, Brzezinka, Katyń. Kryterium podziału – grupa I to miejsca bitew, w których udział brali Polacy. Grupa II to miejsca kaźni, męczeństwa Polaków. Proszę uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.	0 – 2	Za poprawne wskazanie grup – 1 punkt. Za podanie merytorycznie poprawnego kryterium podziału – 1 punkt.
8.	uczestniczy w niej	0 – 1	
9.	D	0 – 1	
10.	Dzięki temu w wierszu uzyskano efekt tragiczny (smutny, dramatyczny...), a na rysunku – komiczny (wesoly, żartobliwy...) . Należy uznać przymiotniki wskazujące na istnienie przeciwieństwa w obrazowaniu zastosowanego w wierszu oraz na rysunku.	0 – 1	Za uzupełnienie zdania obydwoma przymiotnikami – 1 punkt.
11.	dzieci	0 – 1	
12.	Np.: Lepimy ze śniegu dwie lub trzy kule, które następnie toczymy po śniegu tak długo, aż staną się wystarczająco duże. Wtedy kładziemy je jedną na drugiej, zaczynając od największej. Najwyższą kulę ozdabiamy oczami z węgielków (kamyków, patyczków) i nosem z marchewki. W kulę poniżej „głowy” bałwana wciskamy kamyki imitujące zapięcie futra. Gotowemu bałwanowi można dodać łopatę lub miotłę oraz zawiązać szalik na „szyi”.	0 – 6	I. Realizacja tematu: 1. Podanie co najmniej trzech materiałów (śnieg, kamyki/węgielki/patyczki, marchewka) – 1 punkt. 2. Wyczerpujące opisanie wszystkich niezbędnych do wykonania bałwana czynności – 2 punkty lub uwzględnienie trzech niezbędnych czynności (toczenie kul śnieżnych, ustawienie pionowe, wykonanie oczu i nosa) – 1 punkt. II. Konsekwentnie realizowana forma wypowiedzi (np.: plan, zdania z orzeczeniem w tej samej formie gramatycznej, równoważniki zdania) – 1 punkt. III. Poprawność ortograficzna (dopuszczalny jeden błąd ortograficzny) – 1 punkt. IV. Poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne trzy błędy) – 1 punkt. Uwaga! Przyznajemy punkty za kryteria

			II – IV, jeżeli uczeń napisał co najmniej 40 wyrazów.
13.	A. czas przyszły. B. sąsiada. C. dopełniacz.	0 – 3	Po jednym punkcie za każdą prawidłową odpowiedź.
14.	pięcioro, trojgu, dwójgiem	0 – 3	Po jednym punkcie za każdy prawidłowo odmieniony liczebnik.
15.	D	0 – 1	
16.	1. Trawnik. 2. Archibald. 3. Jagnię. 4. Epitet. 5. Marta. 6. Nasiona. 7. Indie. 8. Czary. 9. Anglia.	0 – 9	Po 1 punkcie za każdy poprawnie odgadnięty wyraz. Uwaga! Zapis hasła i poprawność ortograficzna nie mają wpływu na przyznanie punktu.
17.	gil (rudzik, drozd)	0 – 1	
18.	osierocona dziewczynka, syn właściciela posiadłości, właściciel posiadłości	0 – 1	
19.	B	0 – 1	
20.	A	0 – 1	
21.	Np.: I Mary, i ogród byli opuszczeni i zaniedbani, a potem odrodzili się do nowego, lepszego życia.	0 – 1	Przyznajemy punkt za trafne wskazanie paraleli pomiędzy tytułowym ogrodem i główną bohaterką powieści.
22.	Np.: Mnie do przeczytania książki zachęciłaby okładka nr I, ponieważ w atrakcyjny sposób przedstawia bohaterów i miejsce akcji. (lub) Ciekawiej prezentuje się okładka nr II, bo zachęca do rozwiązania zapowiadanej w tytule tajemnicy.	0 – 2	I Za dokonanie wyboru oraz trafnie uzasadniony argument – 1 punkt. II. Za sformułowanie wypowiedzi w postaci co najmniej jednego zdania złożonego – 1 punkt.
23.	Np.: Okładka jest ilustracją przedstawiającą scenę z książki. W górnej jej części, na tle muru, widnieją imiona i nazwisko autorki , a pod nimi większą czcionką wydrukowano tytuł. W tajemniczym ogrodzie na pierwszym planie widać mur, a w nim łukowato sklepioną bramę (furtkę), po której pną się czerwone róże. Siedzi na niej ptaszek o kolorowym upierzeniu, z czerwonym brzuszkiem. Pośrodku obrazka, na drugim planie, widać troje dzieci. Ładny, blade chłopiec o ciemnych włosach siedzi w czerwonym fotelu. Ma na sobie żółty sweter, a jego szyję otacza czerwony szalik. Wygląda na chorego, bo nogi przykrywa mu pled w granatowo- czerwoną kratę. Obok stoi jasnowłosa dziewczynka w różowej(czerwonej) sukience. U stóp tych dwojga dzieci siedzi po turecku drugi chłopiec o rudych włosach i gra na fujarce. Jego grze ciekawie przysłuchuje się wyglądająca zza fotela wiewiórka. Chłopiec ma na sobie brązowe spodnie, białą koszulę i czarną kamizelkę. Dzieci wyglądają na zaprzyjaźnione ze sobą, aż ma się ochotę dołączyć do nich i posłuchać, o czym rozmawiają. Wokół nich zieleni się trawa. Za ich plecami, na dalszym planie widać drzewo oplecione pędami róży. Ogród jest piękny i tętni	0 – 7	I. Realizacja tematu (0 – 4 punkty.) 1) 4 punkty – opis ilustracji nr I, w którym uczeń: – pisze, że ilustracja zamieszczona jest na okładce książki, – informuje o napisach znajdujących się na okładce – opisuje znajdujące się na rysunku postacie, uwzględniając, jak wyglądają i w jakiej sytuacji są przedstawione, – używa wyrazów określających relacje przestrzenne (np. pierwszy i drugi plan) oraz nazywa kolory, – wyraża swoją opinię na temat obrazka. 2) 3 punkty – opis ilustracji nr I, w którym uczeń: – informuje o napisach znajdujących się na okładce, – opisuje znajdujące się na rysunku postacie, uwzględniając, jak wyglądają i w jakiej sytuacji są przedstawione, – używa wyrazów określających relacje przestrzenne oraz nazywa kolory, – wyraża swoją opinię na temat obrazka. 3) 2 punkty – opis ilustracji nr I, w którym uczeń: – opisuje znajdujące się na rysunku postacie, uwzględniając, jak wyglądają i w jakiej sytuacji są przedstawione, – podejmuje próby opisu innych elementów obrazka, – wyraża swoją opinię na temat obrazka. 4) 1 punkt – opis ilustracji nr I, w którym uczeń: – opisuje znajdujące się na rysunku postacie, – podejmuje próby opisu innych elementów obrazka

	<p>życiem. Okładka przyciąga uwagę i zachęca do lektury.</p>	<p>albo wyraża swoją opinię na temat obrazka.</p> <p>5) 0 punktów – uczeń pisze mniej niż pięć zdań lub nie opisuje ilustracji nr I.</p> <p>II. Poprawność językowa (dopuszczalne dwa błędy) – 1 punkt.</p> <p>III. Poprawność ortograficzna (dopuszczalne dwa błędy) – 1 punkt.</p> <p>IV. Poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne trzy błędy) – 1 punkt.</p> <p>Uwaga! Przyznajemy punkty za kryteria II – IV, jeżeli uczeń zapisał co najmniej 24 linijki.</p> <p>Uwaga! Jeżeli w kryterium I uczeń otrzymuje 0 punktów., nie oceniamy pozostałych kryteriów (0 punktów za całą pracę).</p>
--	--	---